

Čeští vědci v Science: Jak požáry, vichřice a kůrovci ovlivní budoucnost evropských lesů

9.3.2026 - | Česká zemědělská univerzita v Praze

Požáry, vichřice nebo kůrovcové kalamity mohou v příštích desetiletích zasahovat evropské lesy v mnohem větší míře než dnes. Rozsáhlá mezinárodní studie publikovaná v prestižním časopise Science, na níž se podíleli také vědci z České zemědělské univerzity v Praze, ukazuje, že do roku 2100 se může plocha poškozených lesů v Evropě až zdvojnásobit.

Miliony dat zpracovala AI

Vědci analyzovali budoucnost evropských lesů pomocí modelu založeného na umělé inteligenci v závislosti na míře oteplení. Model kombinuje satelitní data o poškození lesů s rozsáhlými simulacemi jejich vývoje na více než 13 000 lokalitách napříč Evropou.

Model pracoval s více než 135 miliony datových hodnot a dokázal simulovat vývoj lesů v rozlišení jednoho hektaru. Díky tomu mohou vědci odhadnout, jak se budou rizika poškození lesů lišit mezi jednotlivými regiony Evropy.

V Česku nejvíc hrozí kůrovec a požáry

„Česká republika už zažila dramatický nárůst poškození lesů během kůrovcové kalamity v letech 2018–2022. Naše výsledky naznačují, že podobné události – zejména přemnožení kůrovce nebo rozsáhlé požáry – mohou být v budoucnu častější,“ říkají spoluautoři studie Laura Dobor a Tomáš Hlásny z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU.

Pokud by se průměrná teplota zvýšila o více než 4 °C, plocha zasažená požáry, vichřicemi a kůrovci by se podle modelu mohla do konce století více než zdvojnásobit. Jako výchozí stav přitom vědci použili data z let 1986–2020, tedy období, které už samo o sobě zaznamenalo mimořádně vysokou míru poškození lesů.

I v optimističtější scénáři, kdy by se globální oteplení podařilo udržet kolem 2 °C, studie předpokládá vyšší míru narušení lesů než v minulosti. Mortalita stromů je přirozenou součástí vývoje lesů. Nové je však měřítko, v jakém požáry, vichřice a kůrovci lesy ovlivňují.

Změna klimatu nejvíc zasáhne jih a západ Evropy

Míra a charakter poškození přitom ve značné míře určují, kolik uhlíku mohou lesy ukládat, kolik dřeva poskytnou a jaké druhy rostlin a živočichů v nich najdou své útočiště. Výsledky studie jsou proto důležité pro tvorbu lesnických politik, adaptaci lesů na změnu klimatu i pro společnost jako celek.

Nejvíce ohrožené budou podle výsledků lesy v jižní a západní Evropě. Severní Evropa by měla být zasažena méně, i když i zde se mohou objevovat lokální ohniska poškození. *„Narušení lesních ekosystémů se stále více stávají přeshraničním problémem. Ovlivňují mezinárodní trhy s dřívím a ohrožují ekosystémové služby, které lesy poskytují společnosti,“* říká Rupert Seidl z Technické univerzity v Mnichově (TUM), hlavní autor studie.

Originální publikace:

Grünig, M.; Rammer, W.; Senf, C. a kol. 2026. Climate change will increase forest disturbances in

Europe throughout the 21st century, Science, in press. <https://doi.org/10.1126/science.adx6329>

<https://www.czu.cz/cs/r-7229-aktuality-czu/cesti-vedci-v-science-jak-pozary-vichrice-a-kurovci-ovlivni-.html>